

Idees d'actualitat – El ardor belicista de Europa

A menos de tres meses de las elecciones europeas, la UE está viviendo un alarmante clima belicista. A finales de enero, Alemania, los Países Bajos y Polonia firmaron un acuerdo para establecer un corredor de transporte militar con el objetivo de mejorar la movilidad de tropas y armamento en toda Europa. Siemtje Möller, la secretaria de estado de Defensa alemana, definió esta iniciativa como un paso adelante hacia un “Schengen militar”. Es la primera vez que un político europeo reconoce la existencia de un espacio de tránsito de armas sin restricción ni controles aduaneros, como ya existe para la libre circulación de los ciudadanos de la UE. Eso sin olvidar que en enero se inició la *Steadfast Defender*, las maniobras de la OTAN en las fronteras orientales polacas que durarán hasta mayo y que movilizarán a más de 90.000 efectivos en lo que constituye la mayor demostración de fuerza de la Alianza en 36 años.

Hace pocos días, el ministro francés de Defensa anunció que no descartaba requisar personal, *stocks* o medios de producción, o incluso exigir a los fabricantes que den prioridad a las necesidades militares. Por su parte, el presidente de la República checa ha anunciado haber localizado 800.000 proyectiles de varios calibres en arsenales de países de fuera de la UE, y al menos 18 países –entre ellos Alemania, Suecia y los Países Bajos– se han comprometido a aportar dinero para financiar su compra por un valor de 1.500 millones de euros. Preocupa la opacidad de esta transacción, en tanto que hasta ahora nadie ha revelado detalles sobre los proveedores y el proceso de adquisición, lo que plantea serios interrogantes sobre la transparencia de la operación.

Así pues, la UE está transformando progresivamente la economía europea en una auténtica economía de guerra. Se destinan enormes cantidades de dinero a la industria militar, financiadas a través de préstamos, activos confiscados y donaciones. Los países europeos gastan ahora 380.000 millones de dólares en defensa, comparados a los 230.000 millones del año 2014, cuando Rusia anexionó Crimea. Unos gastos en seguridad y defensa sin precedentes, que siguen en aumento y que todavía no han tocado techo: el año pasado, los miembros de la Alianza Atlántica incrementaron el presupuesto de estas partidas en un 11% y se calcula que este año 18 de los 31 países alcanzarán el objetivo del 2% de PIB destinado a defensa.

La Comisión presentó hace dos semanas su estrategia para la industria de defensa del futuro: propone inyectar 1.500 millones en este sector y establece el objetivo de que a finales de la década los Estados miembros compren el 40% del material militar de forma conjunta. Los veintisiete también están debatiendo la propuesta de emitir eurobonos para comprar armas, siguiendo el mismo procedimiento usado durante la pandemia de COVID-19 para la adquisición conjunta de vacunas. Aun así, los países frugales -principalmente Países Bajos y Alemania- se oponen con firmeza y el consenso se está decantando hacia pedir al Banco Europeo de Inversiones (BEI), que modifique la política de préstamos y permita financiar la industria de defensa.

Esto significa un cambio radical en la priorización de los objetivos económicos de la UE, que se alejan cada vez más de la búsqueda de la prosperidad material para un máximo de ciudadanos para acercarse a un control ideológico que justifique la preparación para conflictos. Tampoco es ocioso que la Comisión esté llevando adelante la idea de crear una dirección general dedicada al armamento y asignar un comisario específico para cuestiones bélicas.

En este contexto, la puesta en marcha de una política industrial basada en la construcción de una Política Europea de la Defensa tendría que ser objeto de un debate y de un escrutinio público más grandes. El marco recurrente en la mayoría de medios de comunicación y vehiculado por la mayoría de los políticos europeos se articula alrededor de tres ideas que no deberían estar necesariamente vinculadas: trabajar para la paz, invertir en defensa y frenar un hipotético peligro ruso inminente. Una línea argumental que coincide en el tiempo con dos acontecimientos que han llevado a los líderes europeos a elevar el tono belicista de sus intervenciones: las declaraciones de Donald Trump sobre el futuro de la OTAN y el avance lento pero continuado de las tropas rusas en Ucrania.

Por un lado, en un mitin para las primarias republicanas, Donald Trump advirtió a los aliados de la OTAN que animaría a Rusia a amenazar o atacar a los países que no asuman el incremento de hasta el 2% del PIB en seguridad y defensa aprobado en la Cumbre de Gales de 2014. Por otro lado, el fracaso de la ofensiva ucraniana de la primavera-verano de 2023 atribuible tanto a la escasez de armas, munición y tropas, como también a los errores estratégicos y a los desacuerdos en la cúpula militar ucraniana que comportaron la destitución del general Zaluzhny hace unas semanas. El retraso en la aprobación de nuevas partidas presupuestarias en el Senado norteamericano, así como la reducción de la ayuda occidental durante los últimos meses, han tenido un impacto brutal en el frente ucraniano.

En efecto, según estimaciones de institutos militares occidentales, se calcula que el ejército ruso dispararía unos 10.000 proyectiles de artillería al día, mientras que las fuerzas armadas ucranianas solo podrían responder con 2.000.

A partir de estas premisas se está fomentando un debate oportunista en el que se vincula la potencial amenaza rusa sobre el territorio de la OTAN, con la necesidad de aumentar el gasto en seguridad y defensa, independientemente de cualquier otra consideración. Esto en un contexto donde se está planteando la excesiva dependencia de la OTAN de los Estados Unidos, una dependencia ahora problemática, ya que el simple aumento del gasto en defensa no resolverá el problema en tanto que Europa no es capaz por el momento de sostener en el tiempo una acción colectiva y dispone de una limitada capacidad organizativa. Pero en lugar de debatir sobre el incremento del gasto en defensa y la necesidad de que la UE disponga de una auténtica autonomía estratégica en el marco de la consulta democrática a la ciudadanía, se está articulando un relato unívoco basado en el miedo, que también es deudor de la enorme presión que la industria armamentística está poniendo sobre la UE para favorecer el incremento de su producción y, sobre todo, mantenerla de forma sostenida en el tiempo.

La reorganización de la arquitectura de seguridad y defensa europea en la situación geopolítica actual debe ir más allá de la lectura a corto plazo de la guerra en Ucrania y conlleva unos costes y unos riesgos inevitables de los que se debería hacer partícipe a la ciudadanía mediante un profundo debate democrático y políticas que tengan una base consistente y bien articulada. Por consiguiente, se tendría que exigir a los gobiernos que abandonen los discursos alarmistas y que expliquen claramente cuáles son sus planes –si existen, más allá del rearme– de cara a la construcción de una nueva política de seguridad y defensa europea autónoma.

En definitiva, todas estas iniciativas deudoras del *si vis pacem para bellum* entran en conflicto con los principios fundacionales de la UE, que buscaban precisamente evitar conflictos bélicos en Europa después de las dos devastadoras guerras mundiales del siglo XX. Se está dibujando un escenario que es casi una profesión de fe, en el que las fuerzas progresistas votan a favor de los créditos de guerra junto con las derechas nacionalistas, mientras Suecia reintroduce el servicio militar obligatorio y otros países como Alemania y el Reino Unido se lo plantean. Mientras tanto, se dejan en segundo plano las numerosas contradicciones y necesidades sociales, económicas y políticas. Tampoco se discute qué modelo de defensa europea se quiere construir y se ignoran los fundamentos empíricos sobre los que se ha construido históricamente la paz, y que no se basan en la carrera de rearme, sino en la capacidad de gestionar transformaciones contradictorias, generar consensos y dar oportunidades a todos. Si queremos la paz, preparemos la paz.

Fotografía: Olivier Hoslet / European Press Photo Agency

Eduard Mayol, estudiante en prácticas en el CETC, ha participado en esta edición de *Idees d'actualitat*.

Política internacional y globalización

Dominic Tierney The Tyranny of Expectations

A principis de 2022, molts països van valorar positivament l'actuació de les tropes ucraïneses després de les invasió russa. Però, dos anys després hi ha molta fatiga. Els observadors internacionals no avaluen els resultats militars simplement quantificant altes i baixes al camp de batalla, sinó que comparen els resultats amb les seves expectatives. La tirania de les expectatives també té un paper important en la campanya israeliana a Gaza on Benjamin Netanyahu va prometre aixafar i destruir Hamàs. Així, semblaria que la clau de l'èxit a la guerra és la seguretat de la victòria. Però una imatge d'èxit segur també pot ser perillosa. Jutjar qui guanya i qui perd a la guerra és increïblement complex, i la gent pot prendre les seves decisions comparant el resultat del camp de batalla amb un punt de referència (una mica arbitrari): les seves expectatives. Com a resultat, el guanyador d'un conflicte pot tenir poc a veure amb el resultat sobre el terreny. En el cas d'Ucraïna, la tirania de les expectatives va funcionar al principi a favor seu. Els països occidentals enviaven material d'ajuda i gràcies a contraofensives exitoses l'exèrcit ucraïnès va alliberar la meitat del territori que Rússia havia ocupat. Però en el procés, Kiev tenia grans expectatives poc realistes, com la destitució del president rus. Encara que Rússia tingui milers de baixes, continua sent un país molt més fort que Ucraïna. A Occident les expectatives exagerades de l'èxit imminent de Kiev van provocar una decepció generalitzada amb fracàs de la contraofensiva ucraïnesa, així com uns pronòstics pessimistes per al futur de la guerra. Però el gir pessimista també té un aspecte positiu: pot, una vegada més, fer que Kiev sembli David lluitant contra Goliat i reduir les expectatives de futur. En el passat, els israelians eren pessimistes en part perquè la guerra del Yom Kippur va ser un fracàs d'intel·ligència per al govern. Però una raó més profunda és que els israelians tenien expectatives altíssimes sobre el seu exèrcit, arrelades en l'experiència passada. Aquest patró es va repetir el 2006, quan Israel va lluitar contra Hezbollah. Israel va matar centenars de combatents de Hezbollah durant la guerra i, després, la frontera israeliano-libanesa es va calmar a mesura que les tropes de Hezbollah van ser substituïdes per l'exèrcit libanès i les forces de l'ONU. Però els israelians encara veïen la guerra com una derrota. Avui, la tirania de les expectatives pot portar els israelians a veure la seva guerra a Gaza com un fracàs. Hamàs, com Hezbollah, és molt més feble que Israel en termes materials, la qual cosa ha augmentat la confiança israeliana que les forces de defensa d'Israel haurien de guanyar fàcilment. Hamàs, en canvi, es beneficia de la tirania de les expectatives. Com a part més feble del conflicte, es pot veure la seva supervivència com una mena de victòria, com va ser el cas amb Hezbollah el 2006. Per a Israel, probablement sigui massa tard per restablir les expectatives, sobretot tenint en compte que mai ha estat l'element més feble (a diferència d'Ucraïna). És probable que els israelians considerin la guerra com una campanya costosa i una oportunitat perduda, i potser com una derrota important.

Max Bergmann A More European NATO

L'article analitza l'estat actual i les perspectives de futur de l'OTAN així com els reptes que l'esperen i les oportunitats que pot aprofitar. L'autor comença destacant el 75è aniversari de l'OTAN, celebrant la seva fortalesa i la seva recent expansió amb la incorporació de Finlàndia i Suècia. Observa que l'Aliança s'ha tornat a centrar a dissuadir l'agressió russa i ha estat testimoni d'un augment de la despesa en defensa entre els membres europeus. Tot i això, assenyala una qüestió fonamental: l'excessiva dependència de l'OTAN dels Estats Units. Durant dècades, els Estats Units han estat fonamentals per al lideratge i les capacitats militars de l'OTAN. L'autor sosté que aquesta dependència és ara problemàtica, especialment davant del panorama mundial canviant, que inclou l'ascens de la Xina i els possibles canvis en el lideratge dels Estats Units. Afirma que està sorgint un consens sobre la necessitat que els països europeus assumeixin més responsabilitat en matèria de seguretat. Tot i això, argumenta que el simple augment de la despesa en defensa no resoldrà el problema, ja que Europa s'enfronta a un problema d'acció col·lectiva i disposa d'una limitada capacitat organitzativa. Per consegüent, l'autor suggereix que l'OTAN i la UE haurien de treballar conjuntament per integrar els esforços de defensa europeus. L'OTAN continuaria exercint el seu paper en la planificació i la coordinació militar, mentre que la UE s'encarregaria de les inversions i adquisicions de material. Aquesta integració, però, requeriria canvis significatius, ja que actualment les capacitats de defensa europees estan fragmentades i són ineficaces a causa de la divergència dels interessos de cada país. L'autor també aborda els possibles obstacles a la integració, com ara les traves burocràtiques i la preocupació generada per la creació d'un exèrcit europeu. Tot i això, subratlla que les enquestes indiquen un fort suport públic a una defensa europea més integrada. Considera que la urgència de la integració es veu accentuada per la possibilitat que els Estats Units es retirin de l'OTAN si Donald Trump torna a la Casa Blanca, la qual cosa podria deixar Europa en una situació vulnerable. Finalment, suggereix que els dirigents de l'OTAN haurien d'advocar per la integració europea i que els Estats Units haurien de donar suport als esforços de defensa de la UE, ja que una Europa més forta i autònoma beneficiaria tant la seguretat europea com l'aliança de l'OTAN en conjunt.

Elizabeth Buchanan Great-Power Competition Comes to Antarctica

L'estatus quo de l'Antàrtida, que s'ha caracteritzat per la tranquil·litat i la cooperació internacional, ara es veu amenaçat per diversos factors. El canvi climàtic està alterant l'entorn físic del continent, mentre que l'interès mundial creixent pels recursos de l'Antàrtida ha provocat un augment de la competència entre grans potències. La Xina i l'Iran, entre altres, estan ampliant les seves activitats al continent, cosa que suscita inquietud sobre futures reivindicacions territorials i intencions militars. La Xina, per exemple, ha completat recentment la seva cinquena estació de recerca a l'Antàrtida, cosa que ha provocat sospites sobre possibles usos militars. L'Antàrtida disposa de vastos recursos, com minerals, petroli, gas natural i recursos pesquers, cosa que la converteix en una regió atractiva per a l'explotació. No obstant això, el Tractat de l'Antàrtic, que manté el

continent com a reserva científica des del 1961, prohibeix les activitats militars i promou la cooperació científica internacional. Tot i això, els darrers esdeveniments indiquen tensions creixents en el sistema del tractat. La manca de mecanismes d'aplicació dins del sistema del tractat permet als països fer activitats ambigües que desdibuixen la línia que separa la investigació civil de les operacions militars. L'enfocament de la Xina, anomenat «fusió civil-militar», n'és un exemple, ja que integra objectius militars en activitats de recerca civil, potencialment amb finalitats estratègiques. A més, la manca de consens entre les parts del tractat sobre les mesures aplicables planteja problemes a l'hora d'abordar aquestes qüestions. La situació a l'Antàrtida es complica encara més per la presència de reivindicacions territorials superposades de set països, entre els quals hi ha Argentina, Austràlia i Xile. Tot i que el Tractat Antàrtic deixa efectivament de banda aquestes reclamacions, les activitats recents indiquen intents de socavar els principis del tractat. Els esforços per subvertir el sistema del Tractat Antàrtic no faran que implosioni, però sí que s'erosioni. En algun moment, podria quedar malmès sense possibilitat de reparació. La Xina, Rússia i els Estats Units haurien de reconèixer que tenen una amenaça antàrtica comuna: un sistema de tractats fallit. En l'actualitat, els tractats vigents faciliten la competència estratègica a l'Antàrtida en permetre als Estats executar àmplies agendes al continent gairebé sense limitacions reals. La Xina s'ha posicionat per aprofitar l'estatus quo actual, i es prepara per donar el cop definitiu si el sistema de tractats fracassa. La resta del món no es pot permetre quedar-se més enrere.

Megan Gibson War and the West Bank

Per als palestins, moure's per Cisjordània s'ha tornat encara més difícil des del brutal atac de Hamàs el 7 d'octubre, a mesura que l'exèrcit israelià reforça el seu control sobre el territori ocupat. Tot i que l'atenció més gran s'ha centrat en la feroç ofensiva d'Israel a Gaza, durant els últims cinc mesos les forces de seguretat israelianes també han ampliat la seva presència a Cisjordània. A més dels 600 controls de seguretat que ja existien a Cisjordània, s'han aixecat 100 barreres noves, les anomenades portes de ferro. Aquestes no només han limitat encara més el moviment dels palestins, sinó que han danyat l'economia de Cisjordània, dificultant el comerç i la producció, alhora que impedeixen que molts palestins vagin a treballar, ja que s'ha prohibit l'entrada a Israel a 170.000 treballadors. A finals del 2023, l'atur a Cisjordània havia arribat al 29%, segons el Banc Mundial. Paral·lelament, els colons israelians han aprofitat l'oportunitat per establir més llocs avançats il·legals a tota Cisjordània. L'expansió dels llocs avançats ha anat acompanyada d'un augment de la «violència dels colons», que ho engloba tot, des d'incendiar cotxes i cases fins a pallisses i expulsar la gent de les seves cases a punta de pistola. La violència no ha fet més que augmentar: segons l'ONU, en els cinc mesos des del 7 d'octubre, 413 palestins han estat assassinats per les forces de seguretat al territori, entre ells 107 nens. El govern d'Israel també ha lliurat 10.000 rifles a civils, molts d'ells en assentaments. Mentre les forces de defensa d'Israel es preparen per llançar una incursió terrestre a Rafah, on hi ha 1,4 milions de persones desplaçades reunides al llarg de la frontera egípcia a Gaza, preocupa que els palestins arribin a un punt de ruptura. La freqüència dels atacs dels colons a Cisjordània ha augmentat des que Benjamin Netanyahu va tornar al poder el novembre de 2022. Allà on abans es va atribuir la violència dels colons als atacs de llop

solitari, molts palestins creuen que els colons treballen conjuntament amb les autoritats israelianes. Alts funcionaris del govern de Benjamin Netanyahu creuen que la guerra obrirà una oportunitat per aconseguir la desradicalització dels palestins. Però no hi ha cap soci per a la pau, tal com ells ho veuen. Tampoc hi ha debat al govern sobre la necessitat de desradicalitzar els colons extremistes. Sense aquesta discussió, la perspectiva d'avançar cap a un acord pacífic sembla impossible. Vista des de Cisjordània, una solució de dos estats continua sent una quimera.

Fabio Armao Due popoli, uno Stato: un'utopia realizzabile

En aquest article l'autor argumenta que l'element de territorialitat ha acompanyat el conflicte israelo-palestí des dels seus orígens. No és un fet exclusiu d'aquesta disputa ja que tots o gairebé tots els conflictes tenen un component territorial, però en aquest cas la terra és un element consubstancial al projecte polític de qual va sorgir l'Estat d'Israel, enriquit al llarg del temps, instrumentalment, amb significats religiosos. L'autor recorda que la Declaració Balfour de 1917 representa el resultat d'un procés impregnat de racisme i antisemitisme, no per casualitat gestionat per una de les potències colonials més grans de l'època, la Gran Bretanya, que, amb el realisme que la distingia a les seves empreses índies i nord-americanes, va pensar que així podria fer més acceptable la seva pretensió d'impedir la migració jueva al seu propi país. Es tracta d'una forma d'externalització d'un problema polític, confiat al moviment sionista, al qual els britànics van suggerir l'estratègia d'assentament en la que, d'altra banda, havien demostrat ser mestres: procedir a la compra de terres dir, reproduir a Palestina el mecanisme dels tancaments, partint del concepte de *terra nullius* (la terra erma pertany a qui la conrea) que tan bé havia funcionat a Amèrica del Nord. Si aquesta és la idea de la terra, no ens pot sorprendre que en última instància sigui gestionada per poders basats en clans. Hamàs és un clan, a més de caràcter paramilitar, capaç de guanyar eleccions a Gaza, però no de renunciar als mètodes clientelistes i violents amb què gestiona el seu consens. Un clan obligat, entre altres coses, a relacionar-se cada vegada més amb altres clans familiars palestins que monopolitzen el mercat negre. Del costat israelià, un sistema institucionalment democràtic s'ha enverinat al voltant d'una oligarquia de poder el cap de la qual, Netanyahu, mai no ha tingut escrúpols a anteposar els seus propis interessos als col·lectius. Dit d'una altra manera: ambdós contendents, mancats de bases sòlides sobre les quals assentar la seva legitimitat, han trobat en la guerra la solució a la seva pròpia supervivència política. A això, per si no n'hi hagués prou, cal afegir la incapacitat d'una comunitat internacional que, en lloc de recolzar-se en les institucions que ha estat capaç de crear, des de les Nacions Unides a la Unió Europea, prefereix subcontractar l'àrdua tasca de mediació a règims autoritaris de la zona, alguns en clar conflicte d'interessos (com és el cas de Qatar, principal font de finançament de Hamàs). En conclusió, l'autor afirma que no creu que la solució s'hagi de buscar una vegada més en la terra, la partició maldestre de la qual està a l'origen de tot. La possessió de la terra no proporciona per si mateixa a un poble els recursos per sobreviure, i la construcció de més i més murs no en garanteix la seguretat. Són les institucions les que ho fan. I les institucions democràtiques, de les quals Israel té memòria, tenen tot el potencial per fer realitat la utopia que dos pobles convisquin en un mateix Estat.

Gavin Mortimer Putin is as deluded about the Islamist threat as the West

Des del principi va ser obvi per als observadors avesats qui va perpetrar fa pocs dies la massacre de més de 130 russos en una sala de concerts Moscou. No va ser, com van afirmar alguns al Kremlin, Ucraïna. Els que van obrir foc al Crocus City Hall s'aferren a la mateixa ideologia que els que han assassinat aquest segle milers d'homes, dones i nens innocents a Nova York, Bali, Madrid, Londres, Brussel·les, París, Manchester i Niça. Segons els informes, el grup que va cometre l'atemptat de Moscou és conegut com a Estat Islàmic Khorasan (Isis-K) i té fama de brutalitat extrema. L'atemptat de Moscou ha estat tan indiscriminat com l'atac de Hamàs contra Israel el 7 d'octubre, i igual de criminal que la sèrie d'atacs coordinats contra París el novembre del 2015 que van deixar 130 morts. Els homes que han perpetrat aquestes matances no tenen objectius polítics ni desitjos de seure a una taula de negociació. Només tenen una ambició: un califat global, tal com va esbossar l'Estat Islàmic fa una dècada. En aquest context l'autor assenyala que el primer ministre britànic Rishi Sunak va esmentar l'islamisme en un discurs a principis del mes de març, comparant-lo amb l'extremisme d'extrema dreta i afirmant que tots dos representen un perill per a la Gran Bretanya. França i Alemanya també han estat parlant del perill de l'extrema dreta durant els darrers mesos degut al ressorgiment de l'antisemitisme que ha colpejat Londres, París i Berlín en els darrers anys. Això no obstant, l'autor argumenta que l'extrema dreta no és el perill més important per a Europa i el món. Considera que en voler atribuir les culpes a Ucraïna, el president rus és tan il·lús com tota una generació de líders occidentals massa febles per enfrontar-se a la veritat: no és Rússia ni la Xina ni Corea del Nord el que suposa el perill més gran per al nostre mode de vida. És la ideologia de l'islamisme, ja que ha creuat les nostres fronteres i ara es mou lliurement entre nosaltres, estenent-se per escoles, universitats i carrers.

Simon Jenkins Putin is a dictator and a tyrant, but other forces also sustain him

A parer de l'autor, el to burleta que els mitjans d'informació occidentals han utilitzat per donar la notícia de la victòria electoral de Vladimir Putin demostra del seu èxit. Els altres candidats eren simples comparses mentre que els veritables oponents estaven empresonats, exiliats o morts. Mentre celebrava la seva victòria davant una multitud que a la Plaça Roja, es va comparar Putin com el nou Ivan el Terrible amb la catedral de Sant Basili com a teló de fons. La manera com descrivim altres països importa quan el que ens preocupa no és el que els sembla a ells, sinó el que ens sembla a nosaltres. Gairebé mig segle després de la política de contenció i cohabitació amb el comunisme preconitzada per George Kennan, s'ha donat a una nova agenda. No només Rússia, Xina, Iran, Corea del Nord i Síria, sinó estats de tota Àsia i Àfrica són titllats regularment com a tirans, terroristes o genocides. Se'ls imposa sancions econòmiques, distorsionant el comerç mundial i empobrint milions de persones. L'autor considera que no hi ha proves que aquest tipus de càstig hagi fet avançar la causa de la democràcia, sinó tot al contrari. Un estudi recent revela que el nombre de democràcies ha disminuït des del 2015 mentre són cada

vegada més nombrosos els llibres que tracten de la decadència i la mort de la democràcia. Més alarmant encara és el resultat d'una enquesta duta a terme per l'Open Society Foundations a 30 països, on es fa patent que només el 57% de les persones d'entre 18 i 35 anys consideraven que la democràcia era la seva forma de govern preferida, davant del 70% dels més grans de 56 anys. Cada generació més jove mostra menys respecte per la democràcia. Més d'un terç dels menors de 35 anys donaria suport avui a algun tipus de «govern militar», per part d'un «líder fort» que no celebrés eleccions ni consultés un parlament. Així doncs, en el cas rus, per votar Putin no cal recolzar el seu règim ni la seva guerra contra Ucraïna sinó que hom pot conformar-te amb l'única cosa que promet: seguretat i una resposta patriòtica als abusos occidentals. L'autor afirma que l'escalada de l'ajuda logística de l'OTAN a Ucraïna fins a convertir-se en una guerra econòmica total contra el poble rus ha estat clarament contraproductiu i que la política occidental està ajudant Putin a conservar el poder. Jenkins conclou que hem de ser realistes i que res no demostra que el tipus de política que està duent a terme Occident estigui fent del món un lloc més segur per a la democràcia. Probablement sigui al revés.

Adrian Karatnycky Russia Is Back to the Stalinist Future

L'autor de l'article afirma que el resultat de les eleccions russes reflecteixen un retorn a les pràctiques de l'era soviètica, en tant que ha servit més com una afirmació performativa del règim que com un autèntic procés democràtic, atesa l'absència de figures viables de l'oposició i l'aclaparador suport a Putin. Aquest resultat electoral, unit a les tàctiques repressives emprades pel règim de Putin, consolida doncs la transformació de Rússia en una societat repressiva que recorda el totalitarisme soviètic. Un estudi realitzat per periodistes russos exiliats de Proekt Media revela que la Rússia d'avui és més repressiva políticament que la Unió Soviètica sota tots els dirigents des de Stalin. El règim de Putin ha processat milers de russos per càrrecs polítics, superant qualsevol període des de 1956, i ha imposat fortes multes i penes de treballs forçats a més de 105.000 persones per infraccions administratives, sovint relacionades amb l'activitat política o la dissidència. El règim ha ampliat els seus poders repressius, aprovant lleis que penalitzen la difusió d'"informació falsa» sobre l'exèrcit o el «desacreditin», la qual cosa ha donat lloc a nombroses condemnes per expressar suport a Ucraïna o criticar la guerra de Rússia. Els activistes dels drets humans, els mitjans de comunicació independents i les organitzacions cíviques han estat blancs d'atacs, i molts periodistes, activistes i líders de l'oposició s'enfronten amb penes de presó, agressions físiques o l'exili. La repressió també s'estén a la vida privada i familiar, afectant especialment la comunitat LGBT, i inclou una legislació que reforça els "valors tradicionals" i despenalitza algunes formes de violència domèstica. Les tècniques de control desenvolupades anteriorment en zones de conflicte com Txetxènia s'estan aplicant ara a tota Rússia, contribuint a una cultura de la por i la intimidació. L'autor considera que la consolidació del poder de Putin i la creació d'un culte a la personalitat similar al de Stalin l'han aïllat de la societat, i que mitjançant la mobilització de la societat per a la guerra i la difusió de propaganda imperialista, Putin pretén afirmar l'hegemonia russa sobre l'Europa de l'Est, reflectint les ambicions de Stalin durant la Segona Guerra Mundial. En darrer terme, l'autor afirma que la transformació de Rússia en una potència neoestalinista i neoimperialista representa una amenaça creixent per als

Estats Units, els seus aliats europeus i altres estats de la perifèria russa. Si reconeixem com ha canviat profundament Rússia i com Putin està utilitzant el mateix manual que Stalin, comprendrem millor que per fer front a l'amenaça russa actual es requerirà tanta coherència i un compromís tan profund com quan Occident es va enfrontar a la Unió Soviètica de Stalin en el punt àlgid de la Guerra Freda.

Juan Antonio Sanz Occidente se vuelca en la ayuda a Ucrania, pero es insuficiente para doblegar a los rusos

La reunió dels ministres de Defensa de mig centenar de països, la majoria occidentals, celebrada a finals de març, va deixar un ferm compromís per continuar donant suport a Ucraïna i proporcionar-li més munició d'artilleria, clau en aquesta fase de la guerra. Tot i això, a ningú se li va escapar en aquesta trobada una ombrívola realitat: aquesta carrera contrarellotge afavoreix Moscou i els mitjans no són suficients per recuperar la part d'Ucraïna conquerida pels russos. El despatx de tropes aliades a Ucraïna suggerit pel president francès no va ser plantejat formalment a la reunió. La urgència ara és subministrar a l'exèrcit ucraïnès les suficients municions per frenar el lent, però inexorable avenç rus a la regió del Donbàs, depassant les línies de defensa ucraïneses. En aquesta fase de la guerra els duels artillers són la clau de l'enfrontament entre russos i ucraïnesos, i l'exèrcit del país envaït té una greu escassetat de munició. La manca de soldats impedeix dur a terme una contraofensiva en condicions. La que va llançar l'exèrcit ucraïnès el juny passat es va estavellar contra les línies de defensa russes i va obligar Kíev a refer la seva estratègia, enfortint el costat del front amb trinxeres, camps de mines i búnquers. S'ha constatat que Ucraïna no està en posició ara mateix de recobrar els territoris ocupats per la invasió russa. Ara la prioritat és aturar els russos i impedir que tinguin èxit una ofensiva a gran escala per a l'estiu. D'altra banda, la possibilitat de negociar és una quimera en les condicions actuals, malgrat les propostes de països com Turquia o la Xina que tenen bones relacions amb Rússia. Turquia ja va fer d'intermediari al cap de pocs mesos de començar la guerra el febrer del 2022, però aquests esforços es van veure frustrats per l'acció de Washington i Londres, que buscaven un desgast més gran dels russos en la conflagració. Així mateix, el subministrament d'ajuda occidental a Ucraïna passa pels pitjors moments en aquest començament de la primavera del 2024. El Congrés dels Estats Units segueix sense aprovar, per l'oposició republicana, els 60.000 milions de dòlars proposats per la Casa Blanca en ajuda a Kíev, i no sembla que les partides que ara l'Administració del president Joe Biden pot aportar superin els 500 milions de dòlars. La Unió Europea, per part seva, acaba d'aprovar 4.500 milions d'euros que també disten molt de ser suficients. El problema és que, mentre els països europeus i nord-americans se les veuen i desitgen per aportar ni tan sols els nivells mínims de munició que reclama Ucraïna, el Kremlin segueix incrementant la capacitat de manufactura de municions de la Federació Russa i, a més, està adquirint importants partides a Corea del Nord. Segons l'Institute for the Study of War (ISW), des que va començar la guerra d'Ucraïna, Moscou ha impulsat les relacions militars amb Pyongyang, amb l'adquisició de munició d'artilleria i míssils balístics nord-coreans, a canvi d'aportacions tecnològiques i altres formes de cooperació.

Pablo Stefanoni Cien días de Milei en Argentina: Apenas crueldad y transgresión

El 10 de desembre passat, en el marc de l'aniversari número 40 de la recuperació de la democràcia argentina, Javier Milei, un economista autoanomenat 'anarcocapitalista' que qüestiona la democràcia i considera l'Estat com una «organització criminal», va ingressar a la Casa Rosada, seu del govern argentí. El seu ascens al poder no l'ha moderat, sinó que ha alimentat les seves aspiracions de refundació. Milei es compara a si mateix amb Moisès mentre la seva germana Karina assumeix un paper de traductora del seu missatge. La seva plataforma política busca posar fi al que ell considera «100 anys de col·lectivisme», responsabilitzant aquest sistema per desviar al país del camí traçat pels liberals del segle XIX, convertint-ho en una «enorme vila misèria». Proposa acabar amb la «casta» política i ha atret votants de sectors mitjans i baixos desencantats amb l'estatus quo, promovent la marca electoral «La Libertad Avanza». El deteriorament econòmic, amb una inflació desbordada i un augment significatiu de la pobresa, ha contribuït al suport del discurs. El seu estil presidencial es caracteritza per un menyspreu obert cap al Congrés, on es troba en minoria i depèn de la dreta i de l'oposició a qui insulta regularment. Utilitza les xarxes socials per provocar i desqualificar els seus opositors, adoptant un comportament similar al de l'expresident Donald Trump. Milei ha assumit una postura antiprogressista, denunciant el suposat «marxisme cultural» i vinculant temes com el feminisme radical i la defensa del medi ambient amb una agenda per reduir la població planetària. Ha implementat polítiques que celebren els seus seguidors com a victòries contra aquest suposat marxisme cultural, incloent-hi el tancament d'institucions i retallades pressupostàries en àrees com el cinema i la investigació científica. La seva gestió ha estat marcada per mesures econòmiques radicals, com la reducció de la despesa pública i la disminució del poder adquisitiu de les jubilacions, cosa que ha generat preocupació entre els sectors més vulnerables de la societat i advertiments per part de l'FMI sobre possibles esclats socials. Tot i la seva retòrica antitributària, ha augmentat alguns impostos i ha retallat prestacions socials. L'estabilitat del seu govern se sosté en part per la debilitat del Partit Justicialista i el temor de l'oposició que capitalitzi electoralment el rebuig legislatiu a les seves mesures a les properes eleccions parlamentàries. Tot i això, la seva capacitat per mantenir el suport popular i construir un bloc politicosocial sòlid continua sent incerta, mentre es qüestiona la durabilitat de la confiança social en el president més excèntric de les últimes dècades a Argentina.

Léo Pierre Avec ou sans l'appellation «Wagner», la Russie n'a pas changé son fusil d'épaule en Afrique

Malgrat els aparents signes de redempció, amb visites polítiques a Moscou i viatges a Àfrica, la mort de Prigozhin el 23 d'agost va deixar un buit considerable, ja que el Grup Wagner tenia un paper polític important al continent africà sense la participació oficial del Kremlin. Tot i que es va parlar de la dissolució de l'SMP Wagner després de l'intent de cop d'estat del juny de 2023, el Kremlin sembla que té la intenció de mantenir una força paral·lela en les seves activitats militars, polítiques i econòmiques a Àfrica. Abans de la

mort de Prigozhin s'havia considerat un projecte de llei per prohibir les empreses militars privades a Rússia, però només afectava el territori rus, permetent a Rússia continuar operant de manera extraoficial a l'Àfrica, l'Orient Mitjà i l'Amèrica Llatina. Les contradiccions de la política russa respecte a les empreses militars privades són complexes, sobretot els vincles financers entre el Kremlin i Wagner, que Putin va admetre després d'haver-ho negat. Malgrat la mort de Prigozhin, les activitats de Wagner a l'Àfrica continuen, amb una reorganització en marxa sota una nova jerarquia. S'ha creat una nova estructura militar, anomenada «Africa Corps», supervisada pel Ministeri de Defensa rus i la intel·ligència militar GRU, per tal de reestructurar Wagner. D'altra banda, una nova entitat ha recuperat el control de les operacions de propaganda russes abandonades pel Grup Wagner. «African Initiative» es defineix com una agència de premsa russa sobre esdeveniments al continent africà. Rússia doncs busca mantenir la seva influència a Àfrica, sobretot a Líbia, Mali i la República Centreafricana, on Wagner continua actiu. A més, Rússia busca reforçar els seus vincles amb Níger, especialment en el sector de l'urani, després de la retirada de l'exèrcit francès del país. En definitiva, malgrat la mort de Prigozhin, el Kremlin treballa per preservar el seu llegat a l'Àfrica, continuant les seves activitats a través de noves estructures com l'Africa Corps i African Initiative.

Catalunya, España, Europa

Antoni Puigverd El mirall de l'amnistia

L'autor considera que l'amnistia no servirà ni per pacificar ni per unir ja que la retòrica dels independentistes provoca un rebuig frontal en la immensa majoria d'espanyols. L'amnistia fa encara més mefític l'enverinat clima polític espanyol. Tampoc no servirà per superar un plet judicial iniciat pel difunt fiscal Maza. Llarena, Marchena i García-Castellón lluitaran encara més per evitar el que interioritzen com una humiliació. Afirmar que en un altre context, si totes les parts haguessin iniciat una autocrítica, l'amnistia podria haver servit per sortir del pou on ens va empènyer l'aznarisme que considera com a autèntica origen del problema. Aznar va aconseguir guanyar el que ara en diem una guerra cultural: va rendibilitzar sense manies una posició impecable (el rebuig dels fonaments morals del terror d'ETA). La seva visió d'Espanya es va fer hegemònica i es caracteritza, essencialment, per excloure de la legitimitat constitucional els nacionalismes dits perifèrics, molt especialment el català. Aznar va comptar amb un gran suport mediàtic, judicial i intel·lectual. Gràcies a aquests suports, va aconseguir forçar una interpretació molt restrictiva i crítica del títol VIII de la Constitució. El triomf del corrent aznarià (que va prou més enllà del PP) va tenir tres derivades. Va engreixar ERC i per tant, va donar ales a l'independentisme. Com més intens era a Espanya el propagandisme excoent de l'aznarisme (i de Ciutadans, la seva quinta essència), més s'allunyava de la Constitució la sensibilitat de la major part dels catalans. La segona derivada va ser el procés de renovació de l'Estatut. La tercera, la clara conjunció de les bases ideològiques de l'aznarisme amb el poder judicial. La sintonia entre el nou espanyolisme del "libres e iguales" i l'alta judicatura va desembocar en la sentència negativa de l'Estatut. No és només la sentència: és el clima de negació de la legitimitat democràtica del catalanisme el que va possibilitat l'hegemonia a Catalunya de l'independentisme. Per això, Puigverd argumenta que l'única manera lúcida

i positiva d'intentar guarir la greu ferida és una reinterpretació federal de la Constitució, de la qual l'amnistia seria el primer pas: cauteritzar la ferida per tornar a caminar junts en la diversitat.

Martin Sonneborn & Claudia Latour De la guerra económica y de la economía de guerra

Els autors alerten de una sèrie de decisions de la Unió Europea que suggereixen una desviació significativa dels seus valors fundacionals i principis democràtics. Primer, l'adquisició d'armament i opacitat dels processos: La UE, liderada per un país (Txèquia) considerat corrupte, busca adquirir 800.000 granades d'artilleria per 1.500 milions d'euros a través de romanents internacionals i mercats sospitosos a l'Àfrica. Aquesta transacció es fa sense revelar detalls sobre els proveïdors, el procés d'adquisició ni els motius darrere de la compra, cosa que planteja interrogants sobre la transparència i la integritat de l'administració de la UE. Segon, la implicació d'Alemanya i França: Alemanya participa en aquesta operació amb una suma de diversos milions d'euros, cosa que es critica com un preu exorbitant per a cada granada. Per la seva banda, el president francès té un discurs cada cop més bel·licista i no descarta l'enviament de tropes a Ucraïna, la qual cosa provoca preocupació per la direcció que està prenent la UE. Tercer, la UE, sota el lideratge de Thierry Breton, comissari del mercat interior, està transformant l'economia europea en una "economia de guerra". Es destinen enormes sumes de diners a la indústria militar, finançades a través de préstecs, actius confiscats i donacions. Això marca un canvi radical en la prioritització de l'economia, allunyant-se de la prosperitat material i escorant-se cap al control ideològic i la preparació per a conflictes. Quart: la UE està adoptant mesures que suggereixen una militarització progressiva, com ara la creació d'una direcció general dedicada a l'armament i l'assignació d'un comissari específic per a qüestions de guerra. Aquestes accions entren en conflicte amb els principis fundacionals de la UE, que buscaven evitar conflictes bèl·lics a Europa després de les devastadores guerres mundials del segle XX. Cinquè: la UE està rebent crítiques per violar el dret internacional en considerar confiscar actius estatals russos i en planejar desestabilitzar l'economia d'un Estat membre, Hongria, per beneficiar un país no membre, Ucraïna. Els autors consideren que aquestes accions constitueixen un xantatge econòmic i una violació dels valors europeus de solidaritat i de cooperació. Sisè: l'article assenyala la manca de transparència en els processos d'adquisició d'armament i la influència de la indústria militar a les decisions de la UE. A més, es critica la presència de pràctiques de portes giratòries entre funcionaris de la UE i empreses d'armament, la cosa pot suggerir corrupció i conflicte d'interessos. Finalment, els autors adverteixen que la UE s'està allunyant dels ideals fundacionals de pau i cooperació, adoptant una postura cada cop més militaritzada i agressiva. Això marca un canvi significatiu en la direcció política de la UE, que anteriorment es comprometia anteriorment amb la resolució pacífica de conflictes i la promoció de la prosperitat econòmica.

Bruno Cautrès & Thierry Chopin What do Europeans truly think of the EU?

Les enquestes no expliquen tot el que esperen els ciutadans de la UE de les properes eleccions a la UE, i els observadors i els analistes de les enquestes han d'aprofundir en la interacció entre les opinions dels europeus sobre una major integració de la UE i les seves opinions sobre polítiques específiques de la UE. Els autors de l'article revelen els resultats del seu estudi "European elections: meeting the expectations of a fragmented public opinion in a 'new age of uncertainty'," que analitza la interacció dels factors que impulsen els comportaments de vot dels ciutadans, la qual cosa és fonamental per als polítics i els responsables polítics que volen establir millor les prioritats polítiques per als propers cinc anys, d'acord amb les demandes democràtiques. En principi, l'estudi revela que onze països estan a favor d'una major integració a la UE. Són, per ordre decreixent de suport: Dinamarca, Malta, Suècia, Irlanda, Portugal, Finlàndia, Luxemburg, Lituània, Països Baixos, Letònia i Polònia. Cinc països se situen a la banda mitja: la part occidental d'Alemanya, Croàcia, Romania, Estònia i Bèlgica. Els dotze països restants estan són clarament crítics o desfavorables a una major integració. Es tracta, en ordre ascendent d'opinions negatives: Itàlia, Hongria, Bulgària, República Txeca, Espanya, Àustria, Eslovènia, Xipre, França, Eslovàquia, Grècia, i la part oriental d'Alemanya. Els autors subratllen que la geografia no és l'única variable en joc, atès que la classe social també juga un paper important a l'hora d'apreciar i donar suport als valors de la UE: com més alt és el nivell d'educació, més alt és el suport a una Europa més integrada. El posicionament dels ciutadans sobre la integració també està molt influenciat per la seva lectura de l'estat de l'economia i la seva (des)confiança en la presa de decisions polítiques, tant a nivell nacional com de la UE. Els ciutadans europeus més partidaris d'una major integració citen com a prioritats polítiques clau el medi ambient i el canvi climàtic, l'habitatge, l'educació, la resposta a la crisi de la COVID-19, el suport a Ucraïna i les sancions a Rússia. En canvi, per als que estan més en contra d'una major integració, les seves principals preocupacions polítiques són d'una naturalesa completament diferent: prosperitat econòmica nacional, oposició a donar suport a Ucraïna i crítiques cap a la gestió del bloc de la pandèmia de COVID-19. A partir de les dades recollides a l'estudi, els autors han identificat cinc tipologies d'opinions: els qui donen suport activament a la integració a la UE, aproximadament el 10%; els qui tenen una opinió força positiva (48%); ciutadans indiferents, les opinions dels quals sobre la UE són neutrals (10%); els que tenen una posició força negativa (26%); i els qui s'oposen fermament a qualsevol integració a la UE (6%). En total, el 58% dels ciutadans de la UE tenen una opinió positiva de la UE; 32% una opinió negativa; i el 10% que tendeix a estar més obert a una posició negativa.

Jorge Botelho Moniz Esquerda europea: morte cerebral

En aquest article l'autor es pregunta si l'esquerra europea es troba en estat de mort cerebral ara que a la UE només queden quatre països amb governs «d'esquerrres». Afirmar que s'ha produït un desplaçament polític cap a la dreta a Europa i argumenta de que el més segur és que aquesta tendència es mantindrà a les properes eleccions europees. Pel que fa

a l'estat dels partits d'esquerra, l'autor planteja tres preguntes que per reflexionar sobre el tema. Primer, es pregunta si podria haver-hi encara una reacció per part d'alguna esquerra radical o populista com la que es va produir durant i després de l'època de l'austeritat a Europa, i cita els exemples de Podemos (Espanya), Movimento 5 Stelle (Itàlia), Die Linke (Alemanya), Syriza (Grècia) i Bloco de Esquerda (Portugal). Segon, planteja si la culpa de l'ascens de les dretes radicals es deu a l'esgotament de l'estat del benestar. Després de la Segona Guerra Mundial, la promesa era de prosperitat i creixement imparables. Tanmateix, considera que l'estat del benestar ha incomplert, malgrat els seus nombrosos mèrits, les seves promeses. I els votants no ho han perdonar. Avui, veuen l'estat del benestar més com una relíquia del passat que com una realitat política concreta. Finalment, planteja si l'esquerra s'ha tornat incapaç de gestionar les frustracions dels ciutadans. Afirmar que l'esquerra europea sembla que li costa anar més enllà de la bandera de la sostenibilitat. A més d'haver-se convertit ja en una plataforma política per a la dreta *mainstream* (vegeu l'estratègia actual de la Comissió Europea sobre el Pacte Verd Europeu), la sostenibilitat per si sola sembla insuficient. L'autor argumenta que no és simplement combinant els temes ambientals amb els de moral i gènere que l'esquerra podrà respondre a les preocupacions dels perdedors de la globalització, és a dir, els europeus (que fa temps que han deixat de ser el centre del món) i, especialment, els seus països menys desenvolupats, com Portugal. Admet que segurament no hi hagi una resposta unívoca i indiscutible a aquestes preguntes i que a l'esquerra li queda capitalitzar l'estat del benestar (tant econòmicament com socialment) i garantir respostes públiques efectives. Crear un entorn favorable al desenvolupament econòmic i a la generació i distribució de la riquesa, controlant l'equilibri entre guanyadors i vençuts, i fomentant la solidaritat i la cohesió social. Garantir una resposta als reptes reals o percebuts de la (in)seguretat i la migració i no permetre que això sigui una agenda exclusiva de la dreta. Donar suport als joves, oferint-los un horitzó personal i professional tangible. Conclou que es necessitarà això i tantes altres coses, però que reconèixer-ho serà el primer pas per sortir de l'estat de letargia actual.

Andrea Rizzi Orgullos y vergüenzas de la UE

La UE ha afrontat amb considerable cohesió i eficàcia les diverses crisis a les quals s'ha hagut d'enfrontar en els darrers anys. Va mantenir les files unides i ordenades en la gestió del Brexit. Va treballar de forma cooperativa i constructiva durant la pandèmia, aprovant fins i tot una històrica emissió de deute comú que permet l'erogació d'ingents ajudes a països fràgils —corregint els errors de la crisi que va esclatar el 2008—. I ha respost amb unió al repte de la invasió a gran escala d'Ucraïna. Ha tallat en gran mesura la seva dependència energètica de Rússia, ha imposat sancions rellevants a Moscou, dóna suport significativament a Kíev, continua en el camí d'una evolució interna i d'una ampliació d'acord amb la nova època. L'autor afirma que hi ha motius per estar orgullosos del que s'ha aconseguit però això no obstant, la cimera celebrada a finals de març també ofereix motius de crítica. Les conclusions de la mateixa registren un petit pas endavant en la posició comuna sobre el conflicte a Gaza. Els Vint-i-set reclamen ara una "pausa humanitària immediata que porti a un alto el foc sostenible". Rizzi considera que això és clarament insuficient i que la feble resposta europea davant la desproporcionada reacció

israeliana a l'atac de Hamàs és una taca històrica. Malauradament, n'hi ha més. Fa poques setmanes, una nodrida delegació de líders europeus va ser al Caire, per signar un altre trist capítol de la història dels pagaments a règims de dubtosa reputació quant a respecte de drets humans perquè, substancialment, facin el favor d'impedir que arribin migrants a territori europeu. Migrants entre els quals, per descomptat, hi ha refugiats de conflictes i persecucions amb clar dret a asil. Anteriorment ja s'havien abocat diners a Tunísia, Mauritània, Marroc i el Líban. Tots els líders europeus semblen espantadíssims per l'impacte electoral de la immigració irregular. Pel camí, abracen una política que té molt de rentar-se les mans respecte de certs drets, i molt també de genuflexió interessada davant de països nord-africans. La llista de vergonyes és àmplia. El doble raser davant de refugiats sirians (als quals se'ls va posar tots els obstacles i barreres possibles, a més dels milers de milions pagats a Turquia perquè se'ls quedés) i ucraïnesos segueix clamant al cel. L'autor conclou que encara que les vergonyes dels altres siguin més grans convé no reduir l'autocrítica europeïsta a un murmurí inaudible formulat amb la boca petita. Només si es parla alt i fort es contribuirà de debò a la construcció europea.

Alexandra Brzozowski EU mulls how to proceed on Ukraine, Moldova, Bosnia and Herzegovina

Els dirigents de la UE s'enfronten a una decisió crucial sobre l'avenç dels processos d'adhesió d'Ucraïna i Moldàvia juntament amb el de Bòsnia i Hercegovina. Està previst que la Comissió Europea presenti un informe sobre Bòsnia i Hercegovina amb indicis que apunten a una recomanació d'iniciar les negociacions d'adhesió amb el país. Tot i això, s'ha expressat preocupació pel nivell de compliment i els avenços aconseguits per Bòsnia i Hercegovina, sobretot a la llum de les limitades reformes assenyalades en informes recents. L'autora afirma que s'espera que el possible avenç del procés d'adhesió de Bòsnia i Hercegovina compliqui les coses, ja que alguns Estats membres de la UE advoquen per vincular els progressos d'Ucraïna i Moldàvia als de Bòsnia i Hercegovina. Aquest plantejament topa amb l'oposició d'altres estats membres que defensen un tracte igualitari dels tres països per evitar el descrèdit del procés d'ampliació. A més a més, s'espera que els dirigents de la UE insisteixin en la importància de vincular l'ampliació a les reformes internes de la UE. Tot i això, els debats sobre aquestes reformes han patit retards, i la Comissió Europea ha ajornat la presentació d'una comunicació sobre les reformes prèvies a l'ampliació. S'espera que la presidència belga faciliti nous debats sobre les reformes de la governança i el pressupost de cara a la cimera de la UE del mes de juny, en què se signarà el document sobre l'Agenda Estratègica que guiarà les prioritats de la nova Comissió Europea. En darrer terme, la decisió sobre els propers passos a fer en els processos d'adhesió d'Ucraïna, Moldàvia i Bòsnia i Hercegovina es veurà probablement influïda per consideracions de compliment, necessitats geopolítiques i l'agenda més àmplia de reformes dins de la UE, i s'espera que els líders de la UE ofereixin una orientació més clara després de les eleccions europees del mes de juny.

Johann Chapoutot En Alemanya, de quoi l'AfD est-elle le nom?

L'*Alternative für Deutschland* (AfD) va sorgir fa poc més d'una dècada, arran dels reptes plantejats per a la unió monetària europea i l'euro. Al principi, els seus quadres eren principalment acadèmics, inclosos economistes i advocats, que es van oposar fermament a l'euro, recordant el trauma històric de la hiperinflació d'Alemanya de 1923. La seva posició se centrava en la preservació de la sobirania monetària alemanya, especialment en el context de la crisi del deute sobirà als països del sud d'Europa. Amb el temps, la direcció de l'AfD va anar evolucionant, en part per la influència del moviment PEGIDA, que defensava una postura xenòfoba i nacionalista. Aquesta transició es va reforçar durant el congrés AfD del 2023, on figures etnonacionalistes van prendre el control del partit. Acadèmics que van ser als inicis del moviment com Jörg Meuthen van abandonar el partit, donant pas a una retòrica populista i nacionalista més assertiva. L'autor afirma que l'auge de l'AfD en els darrers anys es pot atribuir a una combinació de factors econòmics, socials i polítics. La crisi econòmica a Alemanya, especialment en sectors clau com la producció de maquinària i la indústria de l'automòbil, ha fet reviure els records de temps difícils anteriors i ha alimentat una sensació de descontentament. A més, el ressorgiment del moviment PEGIDA, com a resposta a les polítiques sanitàries vinculades a la pandèmia de la COVID-19, també ha tingut un paper per alimentar els sentiments antiestablishment i nacionalistes. Geogràficament, l'AfD troba un suport més fort als antics estats de l'est d'Alemanya, on els sentiments nacionalistes i conservadors són més pronunciats. En canvi, a regions com Baviera, on la història i la cultura han afavorit una certa forma de resistència al nazisme, el suport a l'AfD és menys marcat. L'AfD manté vincles amb grups d'extrema dreta més radicals, integrant de vegades persones amb perfils extremistes a les seves files. Aquesta estratègia li ha permès guanyar influència i representació política, però també desperta polèmica i crítiques. A nivell europeu, l'AfD segueix una tendència nacionalista i conservadora, buscant aliances amb partits similars d'altres països, tot mostrant al mateix temps una certa reticència a una cooperació més estreta. Finalment, l'autor assenyala que la revelació d'una reunió secreta amb membres de petits grups d'extrema dreta i executius d'AfD el 2023 va provocar un clam i va provocar manifestacions contra el partit a tot Alemanya. L'incident podria aïllar encara més l'AfD i reforçar el rebuig de les seves idees dins la societat alemanya, però també planteja preguntes sobre el futur de la coalició governant d'Alemanya, que s'enfronta a divisions internes.

Democracia, diversidad y cultura

Noah Feldman The New Antisemitism

En els mesos posteriors a l'atac de Hamàs a Israel el 7 d'octubre de 2023, els incidents antisemites van augmentar substancialment. La Lliga Antidifamació, que en fa un seguiment, afirma que es van triplicar als Estats Units respecte a l'any anterior, tot i que els seus criteris també van canviar per incloure l'antisionisme. A Europa, Human Rights Watch va advertir el 2019 d'un augment alarmant de l'antisemitisme, fet que va impulsar la Unió Europea a adoptar un pla estratègic per combatre'l dos anys després. L'autor

assenyala que és difícil pensar amb claredat i raonar amb calma sobre l'antisemitisme. Per a 15 milions de jueus de tot el món, la seva resiliència engendra por, dolor, tristesa, frustració i trauma intergeneracional que es remunta a l'Holocaust i més enllà. Per a molts no jueus, l'antisemitisme també té un impacte important. La gent d'arreu que creu que tots els humans són creats iguals saben que la presència de l'antisemitisme en una societat sovint ha estat el precursor d'altres odis visceral i irracionals, des del racisme a l'homofòbia i la islamofòbia. Avui, però, gairebé ningú vol ser acusat d'antisemitisme. En cada reaparició, l'antisemitisme reflecteix les preocupacions ideològiques del moment. En el discurs antisemita, els jueus sempre serveixen per exemplificar allò que un determinat grup de persones considera que és la pitjor característica de l'ordre social en què viuen. Arran de la guerra de Gaza, alguns han argumentat que Israel, després d'haver patit el trauma de l'Holocaust, ara està perpetrant un genocidi contra el poble palestí. Com altres crítiques a Israel, l'acusació de genocidi no és inherentment antisemita. No obstant això, l'acusació de genocidi és especialment propensa a desviar-se cap a l'antisemitisme perquè l'Holocaust és l'exemple arquetípic del crim de genocidi. El nombre de morts palestins, més de 29.000 a l'hora d'escriure aquest article, és tràgic. La retòrica d'alguns funcionaris del govern israelià citada per Sud-àfrica és particularment odiosa, tant pel seu caràcter deshumanitzador com per referir-se als palestins com a amalequites, un grup que el Déu de la Bíblia va cridar als antics israelites a esborrar. Tot i que es objectius israelians són lícits, els mitjans que Israel està utilitzant estan subjectes a crítiques legítimes pels nombrosos civils morts com a danys col·laterals. L'autor conclou que un nen que mor a mans d'un assassí genocida no és diferent d'un que mor com a dany col·lateral en un atac legal. El nen és igualment innocent i el dolor dels pares igualment profund. Tanmateix, afirma que pel que fa al dret internacional, la diferència és decisiva. Que l'antisemitisme sigui un fenomen cíclic i recurrent no vol dir que sigui inevitable ni que no es pugui combatre. La millor manera de començar a sortir de l'abisme de l'antisemitisme és autoexaminar els nostres impulsos, les nostres històries sobre el poder i la injustícia i les nostres creences.

Léo Pierre C'est quoi le libéralisme-autoritaire, cette doctrine qui s'étend en Amérique latine?

La reelecció de Nayib Bukele a El Salvador, amb un suport sense precedents de més del 85% dels vots, marca una evolució significativa a la regió llatinoamericana. El seu enfocament polític, caracteritzat per un qüestionament de l'Estat de Dret i una liberalització econòmica radical, sembla imposar-se progressivament al continent sota el nom de "liberalisme autoritari". Excalcalde de San Salvador, Bukele va aconseguir l'èxit polític lluitant enèrgicament contra les bandes, cosa que va reduir considerablement la taxa d'homicidis del país. Tot i això, els seus mètodes, inclosa la declaració de l'estat d'excepció i les detencions massives basades en la mera sospita de pertinença a una banda, susciten preocupació per les amenaces a l'Estat de dret i als drets humans. Al front econòmic, Bukele ha adoptat un enfocament centrat en la comunicació positiva per als mercats financers, en particular mitjançant el reconeixement del bitcoin com a moneda oficial del Salvador. Tot i això, la realitat social i econòmica del país continua sent difícil, amb un augment significatiu de la pobresa des de la seva arribada al poder. El model de «liberalisme autoritari» també s'està estenent a altres països de la regió, com ara l'Equador

i l'Argentina. Daniel Noboa, el nou president de l'Equador, es presenta com de centre-esquerra, però les seves polítiques econòmiques conservadores reflecteixen una orientació de dretes. A Argentina, Javier Milei, elegit president, va prometre reduir la hiperinflació retallant dràsticament la despesa pública i reduint al mínim els serveis estatals. El liberalisme econòmic desenfrenat que s'observa a Amèrica Llatina recorda el període dels anys 70, quan l'escola de Chicago, amb l'economista nord-americà Milton Friedman, va estructurar l'economia xilena sota la dictadura del general Augusto Pinochet. Actualment, no hi ha una amenaça directa de tornar a una dictadura militar a Amèrica Llatina, encara que hi ha una creixent militarització de la vida política. És innegable que els militars estan cada cop més implicats en la política del continent. La presència creixent dels militars en la política sud-americana, com al Brasil amb Bolsonaro, dóna testimoni d'aquesta tendència. En definitiva, tot i el sorgiment de governs d'esquerra a països com Colòmbia, el projecte del liberalisme autoritari està guanyant popularitat al continent sud-americà.

Lily Lynch The death of humanitarianism

L'abril de 1999, el *New York Times* va declarar Kosovo com a model per al nou mil·lenni. La intervenció humanitària de l'OTAN a la guerra de Kosovo aquella primavera auguraria una nova era en què els drets humans s'imposarien la sobirania nacional. Cap cap d'estat, amb independència de la seva legitimitat democràtica, tindria dret a matar els seus propis ciutadans. En el futur, «les democràcies occidentals», encapçalades pels Estats Units, tindrien l'encàrrec de protegir les persones de les violacions dels drets humans, allà on estiguessin amenaçades. Un informe inusualment optimista de Human Rights Watch d'aquell any el va batejar com «l'inici d'una nova era per al moviment dels drets humans». No obstant això, aquell món nou i utòpic previst en el punt àlgid del moment unipolar mai no va arribar del tot. Ara es veu més llunyà que mai: se suposa que l'administració de Joe Biden representava un retorn a la «normalitat» després de quatre anys de Donald Trump, una mà ferma que guiava l'ordre liberal liderat pels Estats Units basat en els drets humans i la democràcia. Però tot això s'ha ensorrat a Gaza, deixant buides les invocacions occidentals dels «drets humans». Però la denúncia de genocidi presentada per Sud-àfrica contra Israel, que aquest darrer nega, davant la Cort Internacional de Justícia (CIJ) també és emblemàtica d'un canvi global més ampli: un país de l'anomenat sud global, que no vol jugar el paper de demandant passiu davant tant d'horror, està utilitzant eficaçment les eines de l'amo per desmantellar la casa de l'amo. Sigui quin sigui el resultat de les alegacions de Sud-àfrica, sembla clar que en el món multipolar emergent, les normes liberals d'Occident hauran de coexistir al costat d'un sud global més assertiu i polític. Paral·lelament, les xarxes socials han acabat amb el monopoli de la televisió sobre la difusió d'imatges d'horrors llunyans. La CNN va transmetre fidelment notícies i imatges d'atrocitats massives perpetrades pels enemics d'Occident. Tanmateix, les xarxes socials han revelat les brutalitats de les quals Occident és còmplice. El pànic moral recent generat per TikTok, a qui s'ha acusat de fomentar el sentiment «anti-Israel» als zoomers occidentals, revela fins a quin punt les xarxes socials han alterat la guerra d'informació tradicional. Les xarxes socials han aixecat així el teló del que bona part del món sempre ha sabut: que les invocacions als drets humans i la intervenció humanitària són selectives. Els mèrits de la demanda de Sud-àfrica no es decidiran fins d'aquí uns anys, però d'aquí a unes

poques setmanes, el tribunal probablement decidirà si s'atorgaran les «mesures provisionals» que ha demanat. Això suposaria un aturador d'emergència a l'atac implacable d'Israel a Gaza «per protegir-se d'un dany addicional, greu i irreparable als drets del poble palestí en virtut de la Convenció sobre el genocidi, que es continuen violant amb impunitat».

Economía, bienestar e igualdad

Audrye Wong The Extent (and Limits) of China's Economic Influence

La interdependència econòmica a Àsia-Pacífic i més enllà ha facilitat l'ús de la política econòmica de la Xina: la manipulació dels vincles comercials o d'inversió amb finalitats polítiques. Pequín s'ha tornat més activa en l'ús tant de la coerció com dels incentius en els intents d'influir en les accions de governs i empreses. Tot i que la política econòmica de la Xina ha alterat els càlculs estratègics de molts països i podria tenir implicacions de gran abast per a la trajectòria de la competència entre grans potències, la influència xinesa no és una conclusió inevitable. Beijing s'ha enfrontat a una considerable resistència i sovint s'ha disparat a si mateixa al peu. La Xina ha aconseguit alguns èxits, però també molts fracassos en els seus intents d'influència econòmica. L'autor mostra que les tàctiques subversives de la pastanaga han permès a la Xina obrir-se camí a llocs on els dirigents poden actuar amb relativa impunitat, com Cambodja, però han resultat contraproductius a països on els dirigents han de comptar amb mecanismes de rendició de comptes. A més, la manca d'un control precís sobre els actors econòmics i polítics que dóna lloc a activitats econòmiques informals o no sancionades també ha generat resultats negatius en matèria d'influència. En el pla de la influència estratègica, els intents d'inducció subversiva, com ara el suborn a polítics, l'elusió de normatives o la retallada de despeses, han tingut efectes negatius sobre la imatge global de la Xina, cosa que resulta contraproductiu en el seu intent de posicionar-se com una gran potència que promou ostensiblement la cooperació "beneficiosa per a tothom". En altres casos, la creació de grups favorables a la Xina ha aconseguit crear controvèrsies sobre com gestionar les qüestions econòmiques i de seguretat amb Beijing. En general, la política econòmica de la Xina ha funcionat més aviat mitjançant la multiplicació de preferències, empoderant grups amb preferències coincidents perquè advoquin per uns llaços més cooperatius amb la Xina. Persuadir els actors perquè canviïn les seves preferències polítiques ha estat més difícil per a Pequín. Els incentius legítims, com les inversions que es regeixen per la llei, aporten beneficis econòmics a la població i impliquen un ventall més ampli de parts interessades, tenen més probabilitats d'aconseguir un canvi d'actitud. La majoria de vegades això ha funcionat de manera difusa durant llargs períodes de temps, i sovint com a conseqüència d'una interdependència econòmica més àmplia, més que com un joc deliberat a llarg termini. Finalment, en una sinergia cada vegada més gran d'eines econòmiques i informatives, Pequín intenta activament modelar la narrativa pública sobre el poder econòmic de la Xina i el seu caràcter indispensable. Les elits polítiques solen creure que la inversió i el comerç xinesos són indispensables i més importants que qualsevol altre soci econòmic, encara que les dades demostrin el contrari. A llarg termini, això podria augmentar la influència econòmica (i política) de la Xina en

destacar (o potser exagerar) les recompenses d'alinejar-se amb els interessos de Pequín, juntament amb els costos de no fer-ho.

Aurora Li et al. Reset finance: a new financial agenda for the EU

El finançament d'una justa transició ecològica requereix una combinació de capital privat i públic, però hi ha desacord sobre el marc regulador necessari per assolir aquest objectiu. La Comissió Europea anterior es va centrar a mobilitzar el capital privat a través de la desregulació financera, amb el risc de prioritzar els beneficis a curt termini sobre els objectius d'inversió sostenible i d'exacerbar la desigualtat. En lloc de continuar amb aquest enfocament, la propera Comissió ha de reajustar les regles de la inversió privada per garantir una transició socialment i ecològicament responsable. Tot i el desig d'uns mercats de capitals europeus més profunds, les empreses que cotitzen a la borsa solen donar prioritat als beneficis a curt termini davant dels models de negoci sostenibles i digitals, cosa que condueix a una major distribució de beneficis a costa de la inversió. Aquest patró és evident a països com els Països Baixos, Alemanya i França, on els beneficis distribuïts als accionistes han augmentat desproporcionadament en comparació amb la inversió en iniciatives sostenibles. L'enfocament ortodox de recórrer al finançament privat per satisfer les llacunes de finançament ha donat lloc a importants privatitzacions en sectors crucials. Tot i això, exemples com la privatització de les companyies d'aigua al Regne Unit demostren els riscos de la finançarització, amb empreses carregades de deutes i que no inverteixen en infraestructures, cosa que en última instància condueix a la insolvència i a peticions de renacionalització. De la mateixa manera, la implicació de les finances privades a l'assistència sanitària i social s'ha traduït sovint en extracció de beneficis, augment de l'endeutament i serveis de menor qualitat. Els estudis han demostrat resultats sanitaris negatius per als pacients tractats a hospitals propietat d'empreses de capital privat i una atenció de menor qualitat en residències de persones grans finançades. La tendència dels inversors financers a entrar al sector de l'habitatge ha exacerbat els problemes socials i ha provocat un augment de la desigualtat i un dèficit en l'oferta d'habitatges malgrat l'augment de la inversió de capital en propietats residencials. Aquest enfocament centrat en l'obtenció de beneficis a curt termini en lloc de la inversió a llarg termini en el desenvolupament de l'habitatge contribueix a la desigualtat i al malestar social. L'historial de finançament privat no regulat als serveis públics ha donat prioritat a l'extracció de valor davant la creació de valor, cosa que ha provocat un augment de la desigualtat i ha socavat el suport a les polítiques climàtiques. Una regulació eficaç és essencial per garantir que el capital privat contribueixi a la transició verda sense exacerbare la desigualtat o el malestar social. Les mesures reguladores proposades inclouen condicionar les subvencions de la política industrial per evitar l'extracció de beneficis, introduir límits a la distribució de beneficis per a sectors específics, revisar les directives per responsabilitzar els inversors financers dels models de negoci arriscats i garantir l'estabilitat financera per evitar que futures crisis descarrilin els esforços de transició. En definitiva, cal un reajustament financer per alinear el capital privat amb els objectius d'una transició justa i sostenible.

Judith Arnal et al. El modelo económico europeo ante el retorno de la geopolítica: diagnóstico y propuestas de reforma

Al món anterior a la crisi financera global, la UE es concentrava a promoure el canvi a través del comerç, afavorint l'acostament geopolític mitjançant la interdependència econòmica. Aquest món, transformat per la pandèmia de la COVID-19, la crisi derivada de la invasió russa d'Ucraïna i la creixent rivalitat sino-nord-americana, ja no existeix. A l'escenari geopolític actual, la interdependència es converteix en una arma llancívola i sorgeixen conceptes de difícil delimitació com els d'autonomia estratègica o seguretat econòmica. Com es pot adaptar la UE al desafiament d'una economia global envaïda pel neomercantilisme, el neoproteccionisme i l'intervencionisme estatal sense perdre la seva essència? Els autors intenten respondre aquesta pregunta mitjançant una sèrie de propostes que permetin reformular tant el model de creixement com la governança econòmica de la UE. L'economia global ja no és el que era, i garantir la seguretat econòmica, l'autonomia energètica, la resiliència de les cadenes de subministrament o la supremacia tecnològica sovint es consideren objectius més importants que el manteniment de mercats oberts o l'augment de l'eficiència. La UE està doncs obligada a reelaborar la seva estratègia econòmica per adaptar-la als nous temps i ha posat en marxa en els darrers anys diverses iniciatives per reduir les seves dependències estratègiques i minimitzar les seves vulnerabilitats en almenys set àmbits: energia, matèries primeres crítiques, tecnologia, cadena de subministraments, defensa, població activa i finançament. Els autors plantegen una sèrie de propostes que donin lloc a un nou model de creixement. Es tracta d'augmentar el creixement potencial de l'economia europea, millorar la competitivitat de les empreses, accelerar les transicions energètica i digital i incrementar la cohesió social. Primer, millorar el finançament públic europeu amb un pressupost adequat que financi béns públics europeus bàsics i contribueixi a l'estabilitat macroeconòmica de la zona de l'euro, usant per a això nous impostos europeus i emissions de deute conjunt. Segon, millorar el finançament privat europeu, evitant la fragmentació dels mercats financers europeus, promovent l'aprofundiment de la unió bancària i del mercat de capitals. Tercer, desenvolupar una autèntica política industrial europea, que vagi més enllà de la mera descarbonització, minimitzant els ajuts d'Estat que destrueixen el mercat únic i racionalitzant l'esquema d'ajuts públics disponibles per a empreses, mentre es potencien entorns reguladors de prova en tecnologies capdavanteres i es milloren els sistemes d'informació. Quart, incentivar un ecosistema europeu més favorable a la disrupció tecnològica i assegurar un subministrament de minerals crítics, potenciant nous acords comercials, racionalitzant els ajuts públics, i desburocratitzant els programes europeus. Finalment, promoure una estreta col·laboració entre les empreses i les administracions públiques, desenvolupant models de partenariat publico-privats més inclusius, amb un marc institucional i jurídic més senzill i transparent, fons suficients i la participació de múltiples agents a diferents nivells.

Sostenibilidad y cambio climático

Philippe Askenazy & Claude Didry Beyond just transition—ecology at work

En aquest article els autors analitzen els reptes i les possibles solucions en relació amb la integració de les preocupacions mediambientals a les activitats econòmiques de la Unió Europea, centrant-se especialment en el paper dels treballadors i les seves iniciatives. Comencen destacant la fragilitat del Pacte Verd de la UE davant les protestes recents dels agricultors i argumenten que és possible abordar les crisis climàtiques i de biodiversitat mobilitzant els actors polítics, socials i econòmics. Actualment, la política mediambiental de la UE se centra principalment a descarbonitzar les activitats i preservar la biodiversitat a través d'agències burocràtiques i eines tecnocràtiques com la tarifació del carboni. Tot i això, les polítiques comercials i competitives sovint contradiuen aquests esforços, donant lloc a pràctiques perjudicials per al medi ambient, especialment en l'agricultura i la indústria manufacturera. El concepte de transició justa pretén garantir l'acceptació social de la normativa mediambiental entre treballadors i comunitats, però els xocs entre la normativa mediambiental de la UE i els tractats comercials han portat a un debilitament de la normativa. La UE ha de reconèixer i donar suport a les accions innovadores en els llocs de treball per trencar amb els processos de producció perjudicials per al medi ambient. Els autors ofereixen exemples d'iniciatives dels treballadors en matèria de reconversió mediambiental, com els esforços dels empleats de Lucas Aerospace als anys 70 i la transició de la subcontractació automobilística a la producció de panells solars a una planta de Bosch a França. Aquestes iniciatives demostren la consciència mediambiental dels treballadors i el seu potencial per impulsar el canvi als processos de producció. En el sector dels serveis, els treballadors advoquen per canvis sistèmics a escala nacional, europea i mundial per reduir l'impacte mediambiental. Per exemple, els professionals de la cultura i dels espectacles en directe intenten reduir els costos de carboni associats a les seves activitats, limitant els desplaçaments i promovent condicions de treball sostenibles. L'estratègia actual de la UE no aconsegueix la transformació necessària per fer front al canvi climàtic i la degradació ecològica, i els autors suggereixen ancorar la política mediambiental en els coneixements generats per les iniciatives dels treballadors i recopilar dades sistemàticament per fonamentar les decisions polítiques. Finalment, subratllen la importància del diàleg social i de l'acció sindical per abordar el canvi climàtic i els reptes mediambientals. Sostenen que implicar els treballadors en la millora dels processos de producció és essencial per assolir els objectius mediambientals i fer més democràtiques les institucions europees.

Xavier Desjardins et al. Hacia un Pacto Verde mejorado

Entre el 2019 i el 2022, a instàncies de la presidenta de la Comissió Europea, Ursula von der Leyen, Europa va afirmar enèrgicament les seves ambicions ecològiques. Aquest projecte, el Pacte Verd, ha estat recolzat per una àmplia coalició de socialdemòcrates, liberals, conservadors i ecologistes al Parlament Europeu. Tot i això, dins de la Unió, es multipliquen els signes de crispació, i fins i tot d'hostilitat respecte al Pacte Verd. Encara que la major part de les disposicions previstes encara no han entrat en vigor, el Pacte Verd

s'està convertint en el boc expiatori de l'extrema dreta i d'una part de la dreta conservadora europea contrària a les polítiques mediambientals. En aquest article els autors consideren que el projecte presenta tres punts febles importants. En primer lloc, contradiu altres projectes de la Comissió, en particular la negociació d'acords de lliure comerç, sobretot amb Mercosur, que permetran l'entrada de productes agrícoles o manufacturats respecte als quals serà difícil garantir que compleixen els mateixos requisits mediambientals. De la mateixa manera, el nou marc pressupostari adoptat per les institucions europees no permetrà a la Unió Europea i als Estats membres finançar adequadament la transició ecològica. A més, el Pacte Verd és, sobretot, un catàleg de normes sobre el "consum" de les llars i de les empreses; l'aspecte de la producció continua sent molt feble. Com a conseqüència d'això, nombrosos sectors industrials estan preocupats pel possible declivi. Per acabar, el Pacte Verd no sempre garanteix adequadament la justícia social durant la transició ecològica. La importància creixent dels mercats de carboni per als combustibles fòssils utilitzats en la calefacció i el transport individual a partir del 2027 corre el risc de provocar malestar social si no va acompanyada d'ajuts socials proporcionals. Els autors consideren que els propers mesos seran determinants. El proper 9 de juny tindran lloc les eleccions al Parlament Europeu. L'extrema dreta atia tots els temors. El seu pla consisteix a renunciar a tota ambició ecològica, cosa que atrau alguns conservadors, sense advertir que aquesta renúncia comportaria necessàriament un retrocés tecnològic i geopolític, ja que aïllaria Europa de la revolució industrial en marxa. Per fer-los front, proposen un Pacte Verd millorat que podria ser el fonament de totes les forces de progrés a les eleccions europees: socialistes, ecologistes, liberals, demòcrates i conservadors il·lustrats. Aquest nou Pacte Verd es basaria en els tres principis següents: 1) embarcar-se sense demora en una renovació de la producció ecològica per a l'agroecologia, la indústria i els serveis; 2) restablir la confiança de les classes mitjanes i treballadores en el procés de transició mitjançant la creació d'un passiu climàtic; i 3) la transició ecològica exigeix que les pèrdues i els costos es reparteixin de forma equitativa i eficaç. A més, les millores (pel que fa a salut, biodiversitat, cohesió social, etcètera) variaran d'una regió a una altra. Per tant, cal un mètode molt més contextualitzat. Per això, la negociació i els acords amb els sectors i les regions són els únics mitjans per conciliar l'ambició ecològica amb el respecte a la diversitat de situacions i països.

Patrick Schröder et al. Europe's Solar Industry Can Enhance Its Long-Term Security Goals

L'aprovació per part del Consell Europeu i del Parlament Europeu de la Llei sobre la Indústria de zero emissions netes (NZIA) i de l'Estratègia d'Energia Solar posa en relleu els esforços de la Unió Europea per combatre el canvi climàtic i estableix l'objectiu que la UE fabriqui el 40% de la demanda de tecnologies netes per al 2030, inclosa la solar. Tot i aquesta ambició, els autors consideren que la indústria solar europea es queda curta actualment, amb només el 25% de la capacitat de producció necessària. També subratllen la importància de complir els objectius en matèria d'energia solar, no només per reduir les emissions de carboni, sinó també per disminuir els costos de l'energia. L'energia solar ha tingut un paper crucial en la reducció de la dependència de la UE de les importacions de gas, especialment enmig dels preus alts i les interrupcions causades per esdeveniments

geopolítics com la guerra d'Ucraïna. D'altra banda, atribueixen el descens de la producció solar europea a la caiguda dels preus dels panells solars xinesos. El domini de la Xina en la fabricació es deu al suport governamental, les economies d'escala i la innovació. Tot i això, l'excessiva dependència de les importacions xineses planteja riscos per a la seguretat energètica d'Europa, la qual cosa ha portat a reclamar un sector manufacturer europeu per mitigar les vulnerabilitats de la cadena de subministrament. Així doncs, la indústria solar europea busca el suport de la UE, incloses mesures per fer front a les pressions sobre els preus, com ara aranzels o quotes a les importacions xineses. Tot i això, l'oposició política i la preocupació per la pèrdua de llocs de treball i l'augment dels preus dificulten l'aplicació d'aquestes mesures. Per reforçar la indústria solar europea, els autors proposen diverses estratègies, entre les quals: la incorporació de criteris diferents del preu a les subhastes d'energies renovables; invertir en noves instal·lacions de producció d'energia solar; donar suport a la investigació i al desenvolupament de tecnologia solar innovadora; promoure l'adopció de principis d'economia circular a la fabricació; i prohibir els productes fabricats amb mà d'obra forçada per millorar les normes de sostenibilitat a la cadena de subministrament. En definitiva, conclouen que tot i que s'estan fent esforços per reactivar la indústria solar europea, continuen existint reptes, com ara les diferències de cost entre els panells europeus i els xinesos. Els objectius ambiciosos de descarbonització de la UE poden resultar més costosos i difícils sense una indústria solar nacional competitiva. Tot i això, amb les polítiques de suport adequades, la UE aspira a garantir la reactivació del seu sector de fabricació solar alhora que complir els objectius climàtics.

Innovación, ciencia y tecnología

Patrick House The Lifelike Illusions of A.I.

L'autor explora la complexa interacció entre la intel·ligència artificial (IA) i la percepció humana, utilitzant exemples que van des de les joguines Furby fins als moderns chatbots com ChatGPT. Comença fent al·lusió al Furby, una joguina molt popular que va suscitar preocupació per la seva capacitat per gravar converses. Tot i això, assenyala que la funcionalitat del Furby era molt més senzilla del que es temia, ja que es basava en respostes preprogramades més que en capacitats d'enregistrament. A continuació, l'autor s'endinsa en el treball de Caleb Chung, l'enginyer que va dissenyar el Furby i altres joguines animatròniques com Pleo. La filosofia de disseny de Chung consistia a crear interaccions realistes amb components mínims, posant èmfasi en la importància de les expressions facials i els senyals emocionals. Aquestes joguines animatròniques, encara que primitives en comparació de la IA moderna, van ser els primers intents de crear vida artificial i experiències atractives per a l'usuari. D'aquí l'article s'estén a la IA moderna, especialment als grans models lingüístics (LLM) com ChatGPT, que simulen interaccions similars a les humanes a través del text. L'autor destaca que els investigadors subratllen les dificultats d'antropomorfitzar la IA i adverteixen del perill d'atribuir a aquests sistemes una consciència o una intencionalitat similars a les humanes. Afirment que la IA, encara que capaç d'interaccions sofisticades, continua sent fonamentalment diferent de la cognició humana. L'article també explora el paper de la intervenció humana en la configuració del comportament de la IA, com ara l'ajustament de paràmetres com la temperatura per

controlar la creativitat del text generat. Finalment, la comparació entre la IA i els personatges de ficció, com els de les animacions de Disney o les «Cròniques marcianes» de Ray Bradbury, subratlla la fluïdesa de les identitats de la IA i els perills de projectar-hi qualitats similars a les humanes. En darrer terme, l'autor conclou que, tot i que la IA pot imitar aspectes del comportament humà, continua sent una entitat complexa i enigmàtica diferent de la dels éssers vius.

David Bollero La IA es el nuevo sheriff de la ciudad

En l'àmbit de la ciberseguretat, fa molts anys que es parla de l'anomenat Dilema del Defensor. Bàsicament consisteix a acceptar que els atacants sempre van un pas per davant de les víctimes i que les ciberdefenses juguen un paper reactiu. Per si això no fos poc, el blindatge informàtic ha d'estar sempre al peu del canó mentre que els delinqüents en poden tenir prou amb atacar una sola vegada. L'aplicació de la Intel·ligència Artificial (IA) a l'àmbit de la ciberseguretat podria acabar d'una vegada totes amb aquest dilema. Tot i això, d'uns anys ençà, el nombre de ciberatacs ha crescut exponencialment. El repunt significatiu de ciberatacs de ransomware que han posat en perill grans companyies i Administracions Públiques ha fet, fins i tot, que els responsables de seguretat de la informació (CISO, per les sigles en anglès) participin activament en els Consells d'Administració. hi ha de l'altra part del Dilema del Defensor? També ha fet gir copernicà, gràcies en gran part a l'aportació de la IA i les tecnologies d'automatització. Avui dia, aquests grups cibercriminals fan servir els models d'IA (en anglès, LLMs) per escriure codi maliciós (malware) i, a més, millorar-ne l'efectivitat. Això ha permès que els que no tenen uns coneixements profunds de desenvolupament siguin capaços de construir malware perillós. Això, definitivament, és un problema, però encara ho és més que els que sí que tenen una elevada especialització, a més, tinguin al seu abast una eina com la IA que permet afinar com, quan i on atacar per aconseguir l'objectiu perseguit. Però què millor que una ciberdefensa basada en IA per a un atac concebut amb IA? Un dels grans avenços en matèria de ciberseguretat que ha comportat la IA és la proactivitat. La capacitat d'aprenentatge automàtic (machine learning) permet detectar comportaments anòmals, no només dels usuaris, sinó de les mateixes aplicacions o del trànsit de xarxa. Qualsevol procedir que surti de la tònica habitual fa saltar les alarmes del sistema i, automàticament, emprendre accions que poden anar de la desconexió del subjecte o aplicació sospitosa a la posada en quarantena. Aquest és només un exemple de com la IA ha canviat el paradigma de la ciberseguretat, i ha trobat moviments per part del sector que busquen assentar aquestes bones pràctiques. El mes de febrer passat, Google va obrir el codi de Magika, el seu sistema d'identificació de tipus de fitxers basat en IA amb què protegeix serveis com Gmail o Drive. Magika serveix a la perfecció per explicar el potencial de la IA en matèria de seguretat a totes les persones que no estan familiaritzades amb la tecnologia. Amb l'obertura de codi de Magika i altres iniciatives similars al sector, els programes desenvolupats per tercers poden millorar les seves funcionalitats d'identificació d'arxius, reforçant la seguretat de manera significativa.

David Kaye The Risks of Internet Regulation

L'article analitza diverses iniciatives legislatives aplicades per diferents governs, de cara a regular els continguts en línia per abordar qüestions com ara la desinformació, la incitació a l'odi i la protecció dels menors. L'autor ressenya la legislació nord-americana sobre TikTok i subratlla que la Cambra de Representants dels Estats Units ha aprovat una llei contra aquesta plataforma de propietat xinesa, a causa de la preocupació per la privadesa de les dades i la possible influència de Beijing. Això reflecteix una dinàmica adversa més àmplia entre els Estats Units i la Xina. Destaca que molts països, inclosos la UE i el Regne Unit, també estan abordant els danys en línia a través de la legislació. Així la Llei de Serveis Digitals (DSL) de la UE posa l'accent en la transparència, l'avaluació de riscos i la protecció dels drets fonamentals. Tot i això, l'autor assenyala que preocupa la possible politització i l'abús del poder regulador. En aquest context, l'autor destaca la necessitat d'un enfocament equilibrat de la regulació en línia, posant èmfasi en la protecció dels drets individuals, la diversitat de les fonts d'informació i la transparència dels processos legislatius. Suggereix reformes com una regulació exhaustiva de la privadesa, mesures antimonopoli i la supervisió pública per abordar els complexos reptes de la moderació de continguts en línia. En darrer terme, tot i que hi ha un consens sobre la necessitat d'abordar els danys en línia, hi ha enfocaments i reptes divergents a l'hora d'equilibrar la seguretat amb la llibertat d'expressió i el dret a la intimitat. Per consegüent, l'autor insisteix en la importància de la transparència, la rendició de comptes i les garanties contra l'abús polític en els esforços de regulació d'Internet, i demana reformes que prioritzin els drets individuals i promoguin la diversitat de fonts d'informació en línia.